

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravljanje: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.

Ček. rač. začasno št. 13.807.

(izdano še tudi 13.321)

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din,

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Kongres amsterdamske strokovne Internacionalne

se je otvoril 2. t. m. na Dunaju z govorom s. Mertensa [Belgija]. Ozrl se je na zgodovino preteklih let, spomnil na velike uspehe strokovno organiziranega proletariata ob prevratu [na pr. osemurni delavnik], nato na zmagoviti pohod reakcije, Internacionalni boj proti reakciji in njene uspehe [n. pr. bojkot beloteroristične Madjarske, akcija proti prevozu vojnega materiala proti Rusiji, pomoč gladujoči Rusiji in Nemčiji itd.] Reakcija je z zadnjimi zmagami proletariata v raznih vodilnih državah v glavnem zlomljena. Proletariat se zopet zedinjuje v enotno Internacionalno.

Za predsednika kongresa se nato izvoli angleški sodrug Purcell.

Sodr. Oudegeest [Holandska] se v kratkem govoru spomni umrlih voditeljev strokovno organiziranega proletariata, med njimi Bukšega. Sledijo pozdravni govori, med njimi govor s. Friderika Adlerja za Socialistično delavsko internacionalno.

Sodr. Sassenbach poda poročilo o delovanju Mednarodne strokovne zveze. Iz starejše dobe poročila približno isto kar preje s. Mertens: v novejšem času se Internacionalna vedno bolj razširja, njene organizacije nastajajo n. pr. že v Indiji, na Japonskem in v Južni Ameriki, nič več ni nevarnosti, da bi še kaj nazadovale. V svoj program je sprejela kot eno glavnih točk akcijo proti vojni in militarizmu, ki jo bo dokumentirala predvsem na dan desete obletnice, ko je izbruhnila svetovna vojna. Že dosednji njeni tozadevni naporji so rodili lepe uspehe; posamezne države, ki so si stale do zadnjega časa sovražno nasproti, se zblížujejo. V medsebojni pomoči strokovnega gibanja se je baš v teh dneh dosegel lep uspeh, ko se je pred par dnevi na dunajski konferenci strokovno organiziranega ženstva sklenil dober sporazum z Mednarodno zvezo delavk, Z. boljševeški strokovnimi organizacijami pa se je Internacionalna nehala pogajati, ker je dobila iz Moskve na svojo korespondenco nesramne odgovore. Dokler se Moskva v tem oziru ne pobiljša, ni pričakovati novih pogajanj.

Debata se je sukala v glavnem okrog tega zadnjega vprašanja. Angleški sodrug Bramley predlaga, naj načelstvo spet otvori pogajanja z Moskvjo. Govorniki iz raznih dežel se oglašajo k temu, deloma so za sklep Internacionalnega načelstva, deloma za Bramleyev predlog. Sodr. Grassmann [Nemčija] posebno ostro napada boljševeke, ki podreajo strokovno gibanje političnemu in ustvarjajo v naših strokovnih organizacijah edinice, ki se naj polastijo vodstva, ali pa organizacije razbijejo. Napada tudi taktiko bivšega Internacionalnega tajnika Fimmena, ki kot tajnik Mednarodne federacije prevoznih delavcev na svojo roko kompromisira z Rusi, ne da bi Internacionalno o tem kaj obveščal.

Dne 3. junija se ta debata nadaljuje, končno se določi komisija, ki naj se posvetuje o stališču Internacionalne in predela tudi izpreminjevalne predloge njenega stališča do komunističnega strokovnega gibanja. Komisija dobi nalogo, predelati tudi predloge za izpremembo pravilnika in za organizatorično zvezo tajništva poklicnih internacional s Strokovno zvezo. Nato poroča s. Hos še o palestinskem strokovnem gibanju, ki se v zadnjem času zelo lepo razvija in združuje k sebi tudi arabsko delavstvo. Ker je dnevni red še zelo obširen in za debato ni preveč časa, se izročijo poročila o mednarodnem boju proti vojni in militarizmu ter o osemurniku tiskana v roke delegatom, debata pa naj bi se izvršila med člani komisije. Tako je kongres lahko prešel k važni točki dnevnega reda o mednarodni socialni zakonodaji, o čemer je zelo obširno poročal s. Oudegeest. Iz njegovega govora posnemamo najvažnejše točke, ki kažejo, kako hoče strokovna Internacionalna praktično izpolniti svoj program:

Vsa socialna zakonodaja se mora ravnati po naslednjih glavnih načelih: 1. človeška delavna moč se mora uporabljati tako, da se ji zagotovi kolikor mogoče neoškodovan razvoj do normalnega nastopa starosti; 2. skrb za delavsko družino se mora v času dela olajšati; 3. delavska družina se mora za slučaj bolezni, delavne nezmožnosti in starosti zavarovati. — Vsa ta načela so nasprotna socialni praksi kapitalističnega razreda, praksi njegovega produkcijskega načina. Zato je treba ta način pro-

dukcije uničiti, ga nadomestiti z novim. Naenkrat to ne pojde, v prehodni dobi pa si je treba izsiliti enotno socialno zakonodajo za vse dežele, ki bo obsegala zlasti te točke: splošna šolska obveznost s poklicno predizobrazbo; uvedba poklicnih šol; omogočenje višje znanstvene izobrazbe vsem; otroci pod 15. letom ne smejo delati, med 15. in 18. letom kvečjemu 6 ur z eno in polurnim odmorom po kvečjemu 4 urnem nepretrganem delavnem času; poklicni in splošni pouk se mora vršiti za moško in žensko mladino vsak dan najmanj 2 uri v času od 8. zj. do 8. zv.; delavni čas za delavke traja v soboto kvečjemu 4 ure dopoldne, kjer so potrebne izjeme, se jim da to prosto popoldne kak drugi dan; nočno delo bodi za ženske prepovedano, istotako v zdravju škodljivih podjetjih in rudnikih pod zemljo; pred porodom in po njem ne sme biti žena vsega skupaj 12 tednov zaposlena, po porodu vsaj 6 tednov; vse države morajo uvesti minimalno odškodnino za preskrbo — zlasti higiensko — matere in otroka; za enako delo naj dobi ženska enako plačilo; delavni čas ne sme prekoračiti 8 ur na dan ali 48 ur na teden; nočno delo med 8. zv. in 8. zj. se prepove za vse obrate, ki niso po svojem značaju ali iz tehničnih ozirav prisiljeni delati ponoči; po vseh deželah naj se izvojuje prost sobotni popoldan; tedensko naj se uvede nepretrgani odmor najmanj 36 ur, najbolje od sobote do ponedeljka zjutraj; obrati morajo biti preskrbljeni z vsem varnostnim aparatom proti nezgodam in poklicnim boleznim; posebni zavodi naj se po vseh državah bavijo z vprašanjem, kako bi se strupene industrijske snovi nadomestile z neškodljivimi in kako se zavaruje delavstvo pred nesrečami in boleznijo; o strupenih snoveh, ki jih je mogoče prepovedati, naj se sestavi mednarodna lista, na katero se morajo vse države ozirati; predvsem naj se takoj prepove uporaba strupenega fosforja v industriji vžigalic in svinčne beline; železniški vozovi vseh držav morajo biti opremljeni z enotnim sistemom avtomatičnih pripenjač; vsi zakoni za varstvo delavstva se prenesejo tudi na domačo industrijo; domače delo naj se prepove v vseh slučajih, kjer je nevarno za zdravje in življenje, tako delavstva samega kakor splošnosti; delavcem vseh dežel je treba dati prosto koalicijsko pravico; izjeme niso dovoljene za nobeno stroko, ne v tem oziru, ne v kakem drugem; prepovedi izseljevanja niso dopustne; v deželah, kjer so plače tako nizke, da ne zadostujejo za pošteno življenje in se delavskim organizacijam ne posreči doseči izboljšanje, morajo vlade ustanoviti mezdne urade z enakim zastopstvom delavstva in delodajalstva, ki bi imeli nalogo določiti pravno veljavne mezdne pogodbe; uvesti je treba zavarovanje zoper nezaposlenost; vsi delavci se morajo zavarovati zoper nezgode; istotako vsako drugo socialno zavarovanje, ki naj velja v enaki meri tudi za inostranske delavce; državna uprava dela in njeni organi nadzorstva dela so v prvi vrsti dolžni, da skrbijo za točno izvrševanje teh določb; v nadzorstvo dela pridejo strokovnjaki, pa tudi delavci in nameščenci obojega spola; strokovne organizacije se morajo pritegniti k delu za izvršitev tega programa; v vseh vprašanjih, ki se tičejo obratov, dobijo delavci, tehnični in upravni personal po svoji moči in stroki pravico soodločevanja; ustanovijo se povsod javne, iz skupnih sredstev vzdrževane borze dela s paritetnim upravnim zastopstvom delavcev in podjetnikov; vse države so dolžne pobijati stanovanjsko bedo.

Precej obširen, podroben program torej. Pa še so se oglašili v debati razni sodrugi s posebnimi predlogi. Sodr. Smit [zasebni nameščenec, Holandska] hoče pojasnil glede vprašanja, ali naj bo socialno zavarovanje za delavce in nameščence skup-

no ali za oboje posebno, dalje je treba zavzeti stališče napram tistim internacionalnim institucijam, ki na svojo pest izvršujejo naloge Mednarodnega urada dela na pr. v zadevi delavskega varstva in nezaposlenosti. Sodr. Bramley zahteva, naj se v Oudegeestov program sprejme še zahteva po socializaciji železnic, zemlje in naravnih zakladov. Poročilo kakor tudi dodatni predlogi se izročijo komisiji v pretres.

Ta komisija je nato sejala naslednjega dne ves dan. Plenarno zasedanje kongresa pa se je otvorilo zopet v četrtek 5. tm. Sprejelo je na znanje poročila in resolucije, ki jih je prejšnji dan izdelala komisija glede stališča Mednarodne strokovne zveze v mednarodnem delavskem gibanju in o mednarodnem boju proti vojni in militarizmu. Te resolucije, ki so zelo važne, objavimo v eni prihodnjih števk, kakor tudi vse večje, ki so se sprejele na tem kongresu. Resolucije so bile sprejete soglasno. Resolucija o stališču Internacionalne v mednarodnem delavskem gibanju poudarja neodvisnost strokovnih organizacij napram posameznim političnim, odklanja popolnoma vsako odvisnost od komunističnih strank, pač pa priporoča sodelovanje s socialističnimi strankami. V resolucijo o protimilitaristični akciji kongres zaenkrat še ni sprejel obvezne določbe, da bi morali člani Internacionalne odkloniti vojaško službovanje, ker bi to v marsikateri deželi še ogrozilo obstoj strokovnih organizacij, pač pa so te dolžne še mnogo bolj nego doslej delati proti militarizmu.

V petek 6. tm. se je otvorilo zadnje zasedanje v znamenju viharov ovacij avstrijskemu delavstvu, ki je v četrtek popoldne priredilo kongresu ogromno manifestacijo, katere so se navzlic grdemu vremenu udeležili stotisoči proletarcev. Nato so bile sprejete v posebni resoluciji točke, ki jih je navedel s. Oudegeest v svojem poročilu o socialni zakonodaji z dodatki o socializiranju rudnikov in železnic, proti nočnemu delu v pekarnah, proti poskusu laških fašistov, da bi si izmonopolizirali strokovno gibanje v Italiji. Dodatni predlog o družinskem zavarovanju in o stališču do meščanskih društev za socialno politiko bo predelalo novo predsedstvo. Oudegeestove točke so bile tako prirojene, da veljajo za delavski razred sploh, ne za same ročne delavce, to pa zaradi nameščencev, ki spadajo tudi k delavskemu razredu. Nameščencem, zlasti onim na odgovornih mestih se prizna pravica do posebnih varstvenih določb, ker stojijo tudi nekatere delavske kategorije pod takšnimi izjemnimi določbami.

Nato je govoril Albert Thomas, predsednik Mednarodnega urada za delo. Brani se očitka, da bi bil ta urad kapitalistična ustanova, nasprotno to je le ena izmed mnogih povojnih delavskih pridobitev. Buržjske vlade in podjetniki so tam sicer tudi zastopani, toda njim nasproti stoji velika sila delavskih zastopnikov, s temi zastopniki se mora kapitalizem pogajati in tudi mnogokrat pred njihovimi zahtevami odnehati. Kako pa je bilo v prejšnjih časih? Jasno, da bo Mednarodni urad tem večji vpliv imel na buržjske države, čimbolj bo raslo delavsko gibanje v njih.

Verifikacijska komisija poda naslednje poročilo: Na kongresu je navzočih 173 delegatov in 30 zastopnikov poklicnih internacional, dalje 2 delegatkinji ženske strokovne Internacionalne, po dva zastopnika Mladinske Internacionalne in Mednarodnega urada ter po en zastopnik Socialistične delavske ter Zadržne internacionalne.

Sledi resolucija o mednarodnem boju proti reakciji; odobri se sklep, da skliče Amsterdam po potrebi konferenco strokovno organiziranih žena, da bo proučil vprašanje, če je potrebno ustanoviti za delavke poseben odbor, ki naj bi delal skupaj z

Pravo

Schichtovo - milo z znamko „Jelen“

je nepresežno v pralnem uspehu in izdatnosti.

Pranje s Schichtovim milom je zabava!

Mednarodno strokovno zvezo; pozneje bo odločil tudi glede namestitve posebne tajnice za propagando med ženami. Ta sklep je sprejela tudi konferenca delavk. Glede razmerja med Moskvo in Amsterdamom se sprejme resolucija, ki obžaluje, da ostajajo ruske strokovne organizacije še vedno daleč od Amsterdama, in nalaga načelnstvu, naj še nadalje poskuša doseči sporazum, toda ne da bi moral pri tem trpeti Internacionalin ugled. Glede financ je bil sprejet sklep, da se ustanovitev posebnega sklada iz prostovoljnih prispevkov odloži do prihodnjega kongresa; odslej bo znašal prispevek centrali na 1000 članov 12 holandskih goldinarjev na leto; če bi v deželah z nizko valuto tega zneska ne mogli plačati, morajo poslati to zadevni predlog upravnemu odboru.

Poleg drugih manjših zadev je bilo sklenjeno, da se bo vršil prihodnji kongres v Parizu. Sprejele so se od komisije predlagane spremembe pravil.

Glede osemurnika je bila sprejeta resolucija, ki ga hoče izvajati v vseh deželah, kjer še ni uveljavljen, kjer niso ratificirani washingtonski sklepi. Angleška in francoska strokovna zveza bosta s svojim vplivom predvsem skrbeli, da se to izvrši.

Volitve predsedstva so dale naslednji rezultat: predsednik namesto Thomasa, ki je to mesto kot minister moral odložiti, bo S. Purcell; namestniki bodo spet Jouhaux (Francoska), Mertens in Leipart (Nemčija); tajniki kakor doslej: Brown (Angleška), Oudegeest in Sassenbach.

Sodr. Purcell ima zaključni govor, delegati vstanejo in zapojejo „Internacionalo“. Kongres je končan.

Ali so volitve potrebne?

„Slovenski Narod“ je pred kratkim napisal tole: „Vladni krogi smatrajo, da je treba z volitvami še počakati, ker hočejo ta čas porabiti za povzdigo nacionalne zavesti in smisla za narodno in državno edinstvo med ljudskimi masami.“

Sodrug, kako mislite vi? „Slovenski Narod“ piše tako, kakor hoče dr. Žerjav, ki je z bančnim denarjem „Narod“ kupil. Dr. Žerjav misli tako, kakor g. A. Kristan in njegov prijatelj Pribičević, vodja tistih demokratov, ki sicer nikdar niso bili demokrati, ki so pa vendar še celo svoje dosedanje lažidemokratstvo prodali Pašiću in mu šli pomagat, da še nadalje lahko uganja korupcijo, o kateri so pred enim mesecem še sami ti lažidemokrati pisali, da je ogabna. Pisali so: „Kradejo!“ — Zdaj pa so se s tatovi združili in ljudstvo naj jih za to združitev kleče moli kot presvitele rešitelje narodnega edinstva! In ker jih ljudstvo ne mara moliti, zato pravijo, da ljudstvo nima nacionalne zavesti in mu jo hočejo vtepti v glavo s policajdemokracijo, to se pravi z ovsom in bičem.

Sodrug, ali je treba z volitvami res počakati? Ali je treba res potrpeti pod Pribičevićem bičem, ker potrebujemo njegovega ovsa? Nad narodom, ki je podoben oslu, lahko vladajo Pašići in Pribičevići nad zavednim ljudstvom pa ne. Zato je naše najpotrebnejše delo razširjanje proletarske zavesti med ljudstvom. Ne opustite nobene prilike, ne potratite po nepotrebnem nobene ure, vse svoje moči in ves čas, vse, prav vse posvetite svoji in ljudski izobrazbi. Premišlujte in poučujte tako pridno, kakor da bi bile določene volitve že na jutrišnji dan, pri tem pa tako temeljito in vztrajno, brez vsakršnega prenegljenja, kakor da bi imeli do volitev še dve leti časa. Poleg tega pa ne pozabite, da nam izvoljeni poslanci ne bodo mogli prav nič pomagati, če ne bomo imeli močnih organizacij, ki vedo, kaj hočejo, in ki za svoj cilj tudi delajo.

Volitve so dan ljudske sodbje, edini dan, ko ima besedo celokupni narod. Ta narod je že mnogokrat govoril, pa dozdaj še vselej proti sebi, ker je bila večina njegovih besed (posameznih oddanih glasov) izgovorjena brez priprave, brez pomisleka, brez pravega spoznanja vseh okoliščin. Če hočejo porotniki pravično soditi, morajo dobro poslušati in paziti na vse, kaj pravi tožnik in zagovornik, kaj priče in drugi dokazi. In kako se zagovarja obtoženec. Porotnik, ki bi pri vsem tem ne pazil, bi svojega glasu ne oddal po svoji vesti in vednosti, ampak „kar tako“. kakor je navajen odgovarjati na vprašanje, kako se mu godi: enemu pravi dobro, drugemu pravi slabo, čeprav se ni nič izpremenilo, ampak je rekel obkrat brez pravega presojanja, kar tako v zrak, brez odgovornosti. Če bi bilo takih porotnikov več, bi razsodbe porotnikov ne imele nobenega pomena, bile bi le prazne slučajnosti.

Takim brezvestnim porotnikom so podobni volilci po veliki večini, zato so bile vse dosedanje volitve res same prazne slučajnosti. Politiki so se med seboj kregali diplomatsko, na skrivnem, volilci niso nič vedeli o čem se kregajo. To je tako, kakor če bi se tožnik in zagovornik prepirala sama, porotniki bi pa zunaj čakali, kdaj jih pokličejo k glasovanju. Samo od časa do časa so slišali skozi vrata kakšno bolj glasno besedo: Bog — narod, kralj — demokracija, krona — republika, centralizem — avtonomija, mi, ki že nekaj znamo — samouprava itd. Vse te besede so bile pa nerazumljene, ker so bile le posamezne besede, gesla, ki jim nihče ni vedel vsebine. Naenkrat se vrata odpro porotniki so poklicani k glasovanju, volilni dan je tu. In volilci izpuščejo svoje kroglice za gesla, za besede za prazne obljube, ali pa tako, kakor jim migejo čuvarji škrinjic „Ta je prava!“ Izmed vseh

gesel je še najbolj vleklo geslo Boga. „Za Boga grem pa zmeraj v boj!“ „Kdor gre z Bogom, ta ne bo proti meni, ki sem ubog.“ „Bogu pomagajmo na noge, pa bo kmalu zopet vse dobro!“ In res je bilo že vselej največ kroglic za Boga, ampak za kakšnega Boga! Za tistega, ki mu je treba pomagati na noge, ker sam ne more stati — fuj, kako ogabna je pobožnost našega ljudstva! Ali res mislite da je Bogu treba podpore od vaše črvice zalege? Ali še zdaj ne uvidite, da gre le za podporo lenim in debelim „božjim namešnikom“, ki potrebujejo podpore, ker ne marajo delati?

Prav tako je tudi z drugimi gesli. Zato se moramo odločno postaviti proti vsem praznim geslom in zahtevati od politikov, naj razpravljajo spore javno, od vseh volilcev pa naj le spore pridno zasledujejo, naj se za javno delovanje brigajo, da bodo pri volitvah znali stvarno razsoditi, katera škrinjica je prava.

Razno.

Naš list ima zelo mnogo prijateljev, ki bi ga hoteli utopiti v žlici vode, tako da imamo vsak dan kakšno novo „revolucijo“. Kadar bomo pisali podrobno zgodovino o bojih zadnjih let, ne bomo smeli izpustiti interesantne zanimivosti, da je šel neki hišni gospodar oziroma njegov oskrbnik samega sebe naznaniti k oblastim, da bi ugotovile v njegovi hiši nevarnost ognja, namesto da bi to nevarnost sam odstranil. Seveda se s tem tolče po zobeh enako, kakor naši ljubi prijatelji iz enotne fronte, ki pridigajo, da zaradi sloge ne smemo pisati o korupciji.

Uprava „Napreja“ zdaj nima svoje kuhinje, življenje bo zato nekaj dražje in obupani nasprotniki zopet lahko upajo, da se bo „Naprej“ zadušil. Pa se ne bo!

Naš dnevnik pa s tem še nikakor ni ogrožen. Člani bodočega „Skupnega doma“, ki so za zdaj še člani „Sloge“, reg. zadruga z o. p., se tako zavedajo sedanjega težavnega položaja, da še niti eden ni izrazil pomisleka, zakaj izhaja „Naprej“ samo 2krat na teden na 4 straneh, drugače pa le na dveh. In ti člani so zdaj gospodarji „Napreja“, oziroma njegovi upravniki, kajti med gospodarje moramo šteti vse naročnike, ki s svojo naročnino list vzdržujejo. Nekaj naročnikov se je pa ta teden že pritožilo, da so dobili „Ljudski glas“ šele v četrtek namesto v sredo, in se jim moramo opravičiti. Krivda leži v tiskarni oziroma v organizaciji tipografov, ki ne poskrbi za zadostno število stavcev. Po praznikih niso vsi začeli o pravem času, eden je pa sploh delal samo en dan, potem se je pa zopet odpeljal, baje zato, ker ni dobil primerne stanovanja. Če bi se bil obrnil na nas, bi mu bili stanovanje preskrbeli. Ker ima tiskarna že ves teden vsaj enega stavca premalo, ni mogla dohiteti zamude, tako izdajamo sobotni list šele v soboto popoldne, ko bi moral iziti že nedeljski. Zato smo prisiljeni dati mu nedeljski datum, soboto pa izpustiti. Vemo, da je naročnikom težko, toda tudi naročniki vedo, da s silo ne moremo izsiliti ničesar. Vsi skupaj pa vemo, da bo načelo javnosti že namazalo vsa kolesca, tako da ves aparat ne bo več dolgo škripal. — Največjo preglavico nam dela to, da bi morali naročnikom za tako manjkajočo številko vrniti denar. Ker pa so naši naročniki že kakor ena sama družina in se v četrletnih bilancah jasno vidi, kako gre naše skupno gospodarstvo, zato je vseeno; če bo „Naprej“ lahko izhajal, bo naročnina zopet padla in na ta način ostane vsako preplačilo itak v prid naročnika samega. Tudi take malenkosti dokazujejo, kako bo pri skupnem gospodarstvu vse lažje.

Brezposelnost je posledica nereda. Nered delajo kapitalisti, nekateri za nalašč, ker v kalnem lažje love svoje velike ribe, deloma ga pa delajo brez posebnega velikega plana s tem, da iščejo čim večje dobičke in se prav nič ne ozirajo na družbo, ki zaradi njihovega lova na dobičke trpi. Ne ozirajo se niti na družbo sploh, na vse človeštvo torej, niti na tiste dele družbe, ki jih priznavajo, kakor je n. pr. pri narodnjakih narodna družba, kratko narod. Kdaj se je še kak narodnjak oziral na narod, če mu je šlo za dobiček? Ali pa kakor je pri klerikalnih katoliška družba, naše „verno ljudstvo“, — pokažite škofa, ki je svojim viničarjem pošteno plačal njih delo?

Nadaljevanje podlistka „France Kremen“. Vsem naročnikom „Napreja“ smo dali v poudarek in odločitev, če naj zdaj po preteku skoro celega leta dokončamo roman, ki smo ga bili prisiljeni ustaviti. Dozdaj so se oglašili še samo taki, ki hočejo, da nadaljujemo, prav nobeden ni proti temu. Zato bomo začeli v kratkem priobčevati „Franceta Kremen“, ki ga tudi sami smatramo za tako važen roman, da bi bilo škoda pustiti ga nedokončanega.

Invalidski kongres Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot se bo letos vršil v Ljubljani v dneh 15. 16. in 17. junija. To je kongres trpinov, ki so pred desetimi leti bili poslani na bojna polja polni nad življenja, danes pa so zlomljeni ljudje, pohabljeni in jetični. Če bi se država, oziroma vlada — mnogo jih je že bilo po zedinjenju — hotela pobrigati za te, ki so največ, takorekoč vse žrtvovali, da vstan. Jugoslavija, bi se tem revežem ne bilo trebalo zbirati na kongrese, vsaj na takšne ne, kakršni so sedaj, in zahtevati to, kar je itak njihovo.

vo, Dajte vsaj skromno živeti še preostale dneve veselega življenja nam invalidom, vojnim vdovam in sirotam! — to kličejo ti kongresi. In v znamenju tega kliča se vrši tudi letošnji kongres v Ljubljani. — U. V. I. Izvrševalni odbor, Ljubljana.

Vlada meni razpustiti parlament in razpisati volitve za oktober. Poslanci ne dobe nič več izplačanih dnevnih.

V beograjskih listih (vladnih reptilih) vlada mnenje, da je vlada čisto prav naredila, ko je ukazala razpustiti ljubljanski občinski svet, Veliki župan da ni storil tega na lastno pest, temveč v sporazumu z vlado.

Esperantisti se stalno priglajajo, vendar pa tako počasi, da jih še v pol leta ne bo tisoč, ki bi imeli svojo slovnico in slovarček plačan. Zato pa bomo vseeno že pred Novim letom imeli to prepotrebno knjigo. Organizacije vseh vrst opozarjamo, da velja znižana cena 10 Din tudi zanje in sicer dobe takoj, ko knjiga izide, toliko izvodov, kolikorkrat 10 Din so v naprej plačale.

Z žitom začne tudi leto zoreti. Poskrbi pravočasno, da ne boš bos, ko zapade zopet sneg. Vlagaj prihranke v svojo zadrugo, da dobiš jeseni čevlje!

Eksemplar. Beograjska „Pravda“ je dobila povodom vesti, da izpade minister Kojić iz sedanjega kabineta, od narodnega poslanca Tadije Pantovića podatke, da je ta podal v radikalnem klubu že 29. maja sledeče obtožbe proti Kojiću: 1. da je Kojić kot minister za trgovino nabavil 150 vagonov premoga za državno tovarno svile v Novem Sadu, Kaniži in Pančevu, za kateri premog je bilo dokazano, da nima niti polovice potrebne kalorije in je nato iz Novega Sada in Pančeva odpustil vse uradnike iz službe, ki so izjavili, da premog ne odvarja pogojem; 2. da je dr. Bočinu [družba Ilirije] v Zagrebu protizakonito odstopil poslednjo licitacijo svile iz Novega Sada in Pančeva kot edinemu licitantu; 3. da je istemu društvu dal 500 kg svile prvovrstne kakovosti v vrednosti 790.000 Din kot vzorec samo zato, da bi to družbo izvelkel iz neprilike; 4. da je kot prometni minister odobril izplačilo češki tovarni za popravila vagonov v znesku 66 milijonov Din, dasiravno je bila ta ponudba petkrat dražja od drugih in je na ta način napravil škodo 20 milijonov dinarjev, ki jih je nekdo dobil kot provizijo; 5. da je podaljšal nakup reparacij brez licitacij, pri čemer je državo oškodoval za en milijon Din; 6. da je z nepravilnim odkupom južne železnice oškodoval državo za velike svote; 7. da je izdal brezplačne karte nekaterim svojim kmetom, posebno nekemu Markoviću, ki je spravil v Solun vagon srebra in zlata; 8. da je prodal v Valjevu gozdove nekemu Vašiću; 9. da je za provizijo za prodajo gozdov v Bosni dobil 12 milijonov Din. Z ozirom na te velike obtožbe je Kojić v popolnanskih „Beograjskih Novostih“ podal izjavo, da te obtožbe ne odgovarjajo resnici. Ali bo tožil? Vse drugo mu bodo verjeli samo tisti nevedneži, ki mu bodo ob volitvah zopet dali svoje glasove.

Socialistični poslanec Matteotti je te dni skrivnostno izginil. V torek popoldne so videle neke osebe v bližini njegovega stanovanja avtomobil iz katerega so slišali klic na pomoč. Od tedaj manjka za njim vsaka sled. Poslanec Chiesa je v parlamentu obdolžil fašiste in tudi Mussolinija direktno, da so oni Matteottija umorili. Ves svet je o tem prepričan, ker so ga že 1921. l. fašisti napadli in so ga radi njegovega odločnega nastopanja strastno sovražili. Taki gнусni zločini pa bodo temprej pospešili razpad sedanje strahovlade na Laškem, svet ne bo mirno gledal te sramote, ki mu jo delajo v 20. stoletju navadni razbojari, čeprav „idealistično“ in „nacionalistično“ prebarvani!

Nacionalisti v Albaniji so zmagali popolnoma Voda nacionalistov Redžed Šaja je ukazal sestaviti oficirsko vlado, v kateri sodeluje tudi Hasanbeg Prištinač. Slov. Narod imenuje tega človeka znanega sovražnika Jugoslavije. To je začetek in konec vsega fašizma in nacionalistične gonje, da se fašisti pozameznih držav obkledajo med seboj s sovražnimi izbruhi. — Vrhovni glavar vstaške Albanije je danes — katoliški škof Fan Noli.

Millerand se je poslovil z nesramnim pismom, v katerem pravi, da mora odstopiti, ker par levičarskih „kolovodij“ krši ustavo, Francoska javnost se na Millerandove marnje poživlja. Za novega predsednika francoske republike je bil izvoljen republikanec Doumergue. Marsallov kabinet je odstopil, novo vlado sestavi Herriot.

Rabindranath Tagore se je postavil na čelo vseazijskega gibanja ter je v nekem svojem govoru naglašal, da se morajo Azijci odločno boriti proti mamonski evropski kulturi in stremeti za zmago duševne azijske kulture.

Poročilih iz Newyorka je nastala v merokopu Wilkesbaree v Ameriki eksplozija in je bilo 29 delavcev ubitih, 44. pa zasutih. Žrtve nikdar si tega kapitalizma!

Kar je senat odklonil, so sklenili finančniki: Nemčija dobi pri njih 25 milijonov dolarjev posojila. Ameriški „republikanci“ kandidirajo zopet Coolidgeja za državnega predsednika.

Izjava. Podpisani potrjuje preklc in odstop od Orjune, od blejske podružnice, ker s to stranko ne morem soglašati. — Štefan Jakopič, Blejska Dobrača.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Vestnik „Svobode“.

Del. izobraž. društvo „Svoboda“, planinski odsek podružnice v Celju prireja vsako nedeljo izlete. Vabimo vse prijatelje narave k obilni udeležbi. Točnejše informacije v društveni sobi. Gaberje št. 20. Odbor.

Šoštani. Ker se v nedeljo 1. junija ni vršil občni zbor „Svobode“, se bo vršil v nedeljo 25. 5. 1924, ob 9. dopoldne v dvorani hotela Union.

Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, 2. tajnika, 3. blagajnika, 4. kontrolorjev, 5. volitev novega odbora, 6. raznoterosti.

Iz stranke.

Izredni strankin zbor SSJ in KDZ se bo vršil po sklepu zadnjega kongresa v dnevih 15.—17. avgusta. Za odmero števila delegatov bodo služile obračunske tabele za mesece maj, junij in julij in sicer po številu rednih članov (ne zamudnikov!). Toliko v opozorilo.

V sredo bo objavljena tabela organizacij, ki so obračunale za maj. Kar pride s pošto v ponedeljek zjutraj, bo še upoštevano, vse drugo pojde med zamudnike v tabelo za junij.

Pragersko in okolica. Dne 15. junija ob 3. dopoldne se bo vršil v Opravševi gostilni na Pragerskem javen ljudski shod, katerega priredijo, kakor že objavljeno, po dogovoru z dne 27. aprila t. l. organizacije Cirkovce, Šikole, Gorica, Sp. Poljskava in Pragersko z dnevnim redom:

1. Pomen in pravila Skupnega doma.
2. Agrarna reforma.
3. Slučajnosti.

Jesenice. Vsem članom kraj. org. Jesenice v vednost. Na odborovi seji 1. junija se je sklenilo, da se bodo vršili redni sestanki vsako 1. nedeljo v mesecu dopoldne ob 9. v prostorih „Delavskega doma“. Dolžnost vaša je, da se sestankov polnoštevno in točno udeležite.

Izredni sestanek se bo vršil v nedeljo 22. junija dopoldne ob 9. istotam. Na dnevnem redu je med drugim tudi vprašanje občinskih volitev na Jesenicah, ki so določene na dan 17. avgusta. — Anton Thaler, tč. tajnik.

Mislinje. V slovenjegraškem okraju se bodo vršile občinske volitve 10. avgusta. Radi tega sklicuje krajevna pol. organizacija KDZ v Mislinju sestanek vseh članov in somišljenikov za 22. jun. ob 9. dop. pri s. Fr. Krajncu v Št. Ilju z dnevnim redom: 1. Občinske volitve. 2. Razno. — Dolžnost vsakega člana in somišljenika je, da pride in pove svoje mnenje ter da odboru smernice. Kdor ne pride, pa pozneje blati odbor in druge, da niso socialisti, ker ne delajo tako, kakor on misli, ta bije samese po zobeh in se smeši. — Tajnik.

„DA SE NE POZABI“

Tako je zapisal list „Pod lipo“ v svoji 1. številki oziroma na sklep zadnjega „Svobodnega“ kongresa, da „Svoboda“ tega lista v njegovem razvoju ne bo podpirala.

Med drugim omenja ta Kristanov žurnal tudi ime nekdanjega predsednika „Svobode“, g. Franca Svetke, češ: glejte, kakšni duhovi stoje „Svobodi“ na čelu! Na koncu pa vzklika: Uboga „Svoboda“!

Od tega časa je minilo 4 mesece. Razlika med tedaj in danes pa je ta, da se je „Svoboda“ znebila takih duhov, med tem ko hodijo isti duhovi roko v roki z urednikom Podlipo in še z drugimi okoli nje.

Takrat ste klicali vi okoli Podlipo: „Uboga Svoboda!“ — danes pa kličemo mi: „Uboga Podlipa in vsi okoli nje!“

„Da se ne pozabi!“

Gad.

Dopisi.

Iz Maribora. [Demokrati agitirajo za našo stranko.] „Jutro“ št. 134 prav pridno agitira za našo stranko s člankom o občinskih volitvah v Okolici Celje. V tem članku priznava Korenovo kandidatno listo za pristno jugoslovansko, kar je značilno, a naši, katero imenuje „Bernotovo“ oziroma „Leskoškovo“, očita duh brezdomovinske ruske internacionale. Že samo ta ilustracija dovolj jasno kaže, da smo na pravi poti. Naravno je da „Jutrovi“ družbi bolj ugaja Korenova sekta že iz razloga, ker ji stoji zelo blizu in jo gotovo ne bi v računih kontrolirala kakor naša stranka z načelom javnosti in z odločnim pobijanjem korupcije. S to bojaznijo pred našo stranko je dopisnik tega članka dokazal naše pravično delo v prid delavnemu ljudstvu, kar bodo znali volilci vsekakor upoštevati. Vajeni smo da nas ravno čifutska družba, ki je mednarodno najzobje zvezana, imenuje brezdomovince, ker se mora po njenem mnenju pustiti domačim brezobzirno skubiti, s klor bi se drznili zahtevati za pošteno delo enako plačilo, ali celo pravično razdelitev dela in jela, ta zapade rablju nacionalizma, kakor v srednjeveškem času inkvizicije. Takšna je demokracija naših oblastnikov, kar si morajo delavci zapisati v srce ter potem naših organizacij s samoupravo z njimi za vedno obračunati. V ostalem se „Jutru“ še nadalje priporočamo za neprostovoljno agitacijo. Delavec.

Strokovno gibanje.

Splošna delavska unija je priredila na željo podružnice lesnih delavcev v Črni zborovanje ob navzočnosti tajnika Bradeška iz Ljubljane. Zborovanje je imelo namen odločiti se ali za nadaljnji separatizem lesnih delavcev, ali za takojšnjo priključitev k organizaciji ki je včlanjena pri Strok. komisiji in dobivajo člani list „Delavec“. Sodrugi Leskošek je pojasnil stališče „Splošne delavske unije“ in prečital pravila ter pravilnik, iz česar je razvidno, da sprejema SDU tudi gozdne in lesne delavce kot člane ali cele podružnice. Poleg tega ima SDU svojo lastno produktivno zadrugo, katere se prav lepo razvija v raznovrstnih obratovališčih, kar daje največ upanja za samoosvobodjenje proletariata. Zlasti sedaj, ko je delavstvo skoraj brez moči, ker nima skoro nobene gospodarske postojanke, v katero bi imelo zaupanje. Po izčrpanem poročilu s. Leskoška je dobil besedo s. Bradeško, kateri je skušal utemeljevati razloge za izstop iz Strokovne komisije. Zagovor se mu je jako slabo posrečil. Trdil je, da so se lesni delavci odcepili od Strokovne komisije radi tega, ker jim je hotela naprtili previsoke izdatke za kvoto in za list „Delavec“. Ta izgovor je bil seveda jalov, zlasti ker je trdil, da imajo lesni delavci največ denarja. Shod je nato sklenil, da pristopi podružnica lesnih delavcev Črna-Prevalje kompaktno k „Splošni delavski uniji“. Glasovanje se je vršilo individualno in se je vsak navzoči član izrekel za SDU. Takoj isti dan se je vršila seja, na kateri se je sklenilo, da se izvede likvidacija, Splošna delavska unija je s tem prevzela članstvo in naročila zanje list „Delavec“. Tako kakor v Mežiški dolini naj napravijo organizacije, katere spadajo k SDU tudi v drugih krajih Slovenije. Članske pravice se vsem priznavajo. Podružnica Črna je prva, ki je pokazala hrbet Kristanovcem.

[Ta članek bi lahko naslovili tudi takole: „Kako razbijajo „Naprejevci“ Strokovno komisijo!“ Op. ur.]

Velenje. Dne 9. junija se je vršila seja podružnice „Unije slov. rudarjev“ v Velenju. Ker s. Arh zahteva v svoji okrožnici, ki jo objavlja v „Delavcu“, naj odgovorimo v „Delavcu“ in „Napreju“, smo sklenili, da naj se sejni zapisnik objavi v obeh listih:

1. Prečita se vloga poslana 20. V. od unijskega vodstva, podpisana od ss. Arha in Krušiča. Rednak pravi, da sta se na pr. na strok, kongresu s Krušič in Svetek postavila strogo na stališče, da naj gredo strokovne in pol. org. zmiraj skupno, med tem ko je bil s. Bernot nepristranski ter je svaril oba. Vsi starejši sodrugi so takrat rekli, da naj hosta strok. in pol. pokret strogo ločena. Martinšek predlaga, naj list „Delavec“ dobiva, kdor ga hoče, kdor hoče naj naroči drug strok. list. K temu pripomni Fevec, naj se skliče prej izr. unijski zbor, da določi tozadevno. S tem se vsi navzoči sodrugi strinjajo, tudi Martinšek. Po unijskem pravilniku se skliče izr. unijski zbor ako to zahteva toliko podružnic, da tvorijo $\frac{1}{3}$ članstva.

2. Prečita se dopis, podpisan od s. Arha in objavljen tudi v „Delavcu“. Na ta dopis odgovarjamo sledeče: Vemo, da je unijsko vodstvo v rokah tistih, ki smo jih izvolili, vemo tudi, da bi bilo bolje, če bi bilo v rokah s. Čobala, da ga ne bi hodili izpraševati za vsako malenkost za svet, kakor to delate sedaj. Priznavamo, da je bil Arh žrtve proletarske ideje. Odločno smo pa nasprotni, da skače tajnik strok. org. iz ene pol. org. v drugo ter na nesramen način blati sođr. Bernota na strok. sestanku. Njegova dela smo odobraval tako dolgo, da je delal prav, sedaj mu pa tudi povemo svoje mnenje. Ker smo s. ozvali, da je unijski zbor potreben zahtevamo, da se skliče, ne ravno radi Arha, ampak radi prej navedenih važnih stvari. Na dopis od „Unije“ z dne 5. 6. se pooblašča Valenčak, da odgovori. Iz dopisa z dne 28. 5. je razvidno, da je s. Arh že od 25. 5. na predavanjih na Koroškem. Potrebno je, da povedo k temu tudi sodrugi na Koroškem svoje mnenje. S pokr. pravilnikom GRSJ se absolutno ne strinjamo, ker se ni na nobenem sestanku o tem sklepalo; tudi sodrugi na Koroškem pišejo, da se jih ni nič vprašalo, čeprav ima tam Unija večino članstva. Kongres bi se moral vršiti n. pr. vsako leto; tudi ni jasno, koliko članov ima od 50 članov naprej delegatsko pravico itd. Za brošure „Socialna zakonodaja v naši državi“ in „Radniški sindikalni pokret“ ne bomo obračunali to pa zato, ker v prvem slučaju priporočajo kot „edino soc. lista v Sloveniji“ „Delavca“ in „Socialista“, v drugem slučaju „Volkstimme“ in „Eua-kost“, mi pa priznavamo za soc. list „Napreju“, dokler strankin zbor ne določi drugega imena. Ferdo Valenčak l. r., Jože Kožel l. r., Jože Rednak l. r., Andrej Martinšek l. r., Anton Mravljak l. r., Miroslav Pevec l. r., Jože Pouh l. r., Rafael Kolar l. r., Anton Stropnik l. r., odborniki podr. Unije v Velenju.

[Op. ur.: K temu nam ne bi bilo treba ničesar pripomniti. Rudarski proletarijat govori iz sebe — pa povsod, ne samo v Velenju — in pred to govorico se bodo morali hočeš nočeš ukloniti vsi, ki danes še mislijo, da se bo dalo to delavstvo s pomočjo Strok. komisije speljati za nos, za Kristanom in v nove razdore. Ne, organizirano delavstvo ne bo nikoli več tako neumno, da bi si dalo po par frazah

od zelenega omizja sem zaslepiti oči. da ne bi videlo, kdo so tisti zločinci, ki mu hočejo na poti počasne, toda neprestane konsolidacije postavljati nove ovire. „Socialist“ lahko vpije, da je vstal proletarijat kakor en mož in da hiti braniti ogrožene generale-dezertlerje, naši dopisi in podpisi postavljajo „Socialistovo“ prazno frazarijo na laž. Korumovski žurnalisti bi torej bolje storili, da se na mesto lažem posvetijo neredu v lastnih vrstah, da ogledajo rajši tiste svoje višje „proletarce“, ki se za volitve družijo s fašizmom [sedaj po trboveljskih dogodkih!] n. pr. v celjski okolici. Glede Arha pa ta pripomba: mi nismo zaenkrat tako ekskluzivni kakor naši sodrugi Velenjčani. Če hoče Arh še dalje skakati iz struje v strujo, namesto da se spametuje in zapusti generale, ki ne bodo v strokovnem gibanju nikoli več igrali tise vloge, kakor so jo, če hoče biti Arh torej pripet danes na Čobalov frak, jutri na Korunov, pojutrišnjem na Kristanov, nato na „komunistični“ in sploh na katerikoli frak — moj bog, česa človek zaradi ljubega kruhka ne stori! — če hoče švigašvagati, mu mi tega ne bomo branili: toda v strokovnih organizacijah na strokovnih sestankih ne bo na račun prispevkov, ki jih plačujejo naši člani, delal agitacijo za korun-kristanovsko politično profitarstvo in trafil čas s brezplodnim razbijanjem naše organizacije! Nak tega ne bo delal, naj si to možakar kar zapomni in ž njim vsa tista predrzna klika s pašič-pribečevičevsko moralo v delavskem gibanju, ki je enake volje!

Hrastnik. Odbor podružnice Unije slov. rudarjev v Hrastniku je na svoji seji glede članka v „Napreju“ z dne 25. 5. „Proč od Kristana“, sklenil sledeče: 1. Unija slovenskih rudarjev ni v rokah Čobalovih. 2. Pri Uniji odločuje načelstvo, izvoljeno na Unijskem zboru v Velenju, in ne Čobal. 3. Konstantira se, da ni s. Arh nikdar delal proti interesom rudarjev kot strokovni tajnik. — Odbor podružnice Unije slov. rudarjev v Hrastniku.

Zabukovica. V članku „Proč od Kristana“ v 49. številki „Napreja“ sem čital med drugim tudi sledeče: „Centrala Unije slov. rudarjev je rokah Čobala in dveh njegovih trabantov“ in dalje: „na zadnji seji načelstva se je sklenilo poslati tajn. J. Arha kot delegata v inozemstvo, torej Kristanovca itd“

Zelo se mi čudno zdi, kako pride socialistični politični list do tega, da se vmešava v strokovne reči, na primer v vodstvo Unije. Še bolj čudno je pa, da naš urednik, ki je vendar mož na mestu, ne pojmuje več, da se je na občnem zboru Unije slov. rudarjev, ki se je vršil 4. III. 23. v Velenju, izvolil popolnoma nov odbor Unije in da se je stari takorekoč odslovil. Torej tudi Čobal zraven! Ne vem, kaj misli oni pisec članka, da-li morajo biti strokovni funkcionarji prepričanja Kristanovega ali pa Bernotovega? Po mojem mnenju je pač to vseeno, če so dobili delegati zaupanje članstva, je bila njih naloga, da izberejo tudi vodstvo, ki mu lahko zaupajo, in to se je tudi storilo. Gotovo so se dobro pregledala in presodila dela onih oseb, da so se jim poverila tako odgovorna mesta.

Kar se pa tiče sođr. Arha, ga pa mi že dobro poznamo, kaj mu lahko zaupamo, kaj zopet ne. Če bi ga morali poslati na kakšen strankin zbor SSJ, vedite, da bi ga gotovo nikdar nikoli ne. Ker pa gre za strokovno delegacijo, pa verjemite, da je to ona čast, ki mu jo lahko damo kot najboljšo zaupanje.

Proletarci!

Gostilne in kavarne, ki nočejo vašega lista, najbrž tudi vašega denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

Konec

izkoriščanja stavbinskih in drugih delavcev ter brezposelne

krize

v gradbeni, mizaraki, ključavničarski kleparski, soboslikarski in pleskarski stroki

bo takoj,

ko bodo vsi zidarji, tesarji, mizarji, kleparji, soboslikarji in pleskarji pristopili kot člani k

»Splošni gradbeni produktivni zadrugi v Celju,« katera se je ustanovila na temelju sklepa kongresa Unije stavb. delavcev 24. februarja 1924, in je te dni začela z obratovanjem, kakor: popraviljanjem in beljenjem, pleskanjem hiš itd. Pri zadrugi sodeluje centrala „Unije“ z vsemi svojimi podružnicami, podružnica Saveza metalskih radnika Jugoslavije, Celje in podružnica lesnih delavcev v Celju. Sprejme kot člana vsakega posameznega člana gori navedenih strok. Vpisnina 50 Din, delež 250 Din, ki se pa lahko odplačuje v tedenskih obrokih po poštni po-ložnici ček, račun št. 13.708.

Sprejemajo se hranilne vloge potom znamk SGPZ — Celje in na posebno vknjižbo proti 10% obrestni meri.

Naročila za oddajo dela kakor priglase za pristop je nasloviti na naslov:

Splošna gradbena produktivna zadruga r. z. z. o. z. v Celju, v hotelu pri „Kroni“, Ljubljanska cesta 10/a.

Ce bi oni člankar že toliko naredil in pretrpel v strokovnem oziru, gotovo bi že prišel do prepričanja, da bi strokovnih organizacij ne blatil in s tem tudi razdiral, ampak skušal bi, da se utrde in izpopolni, ne pa, da se daje prilika, da se napadajo osebe, ki nimajo kot take ničesar opraviti s politiko v svojem službenem času.

To vam pišem jaz kot revizor Unije slov. rudarjev, ki lahko pregledam in tudi pregledam vsak čas delo naših nastavlencev, katero je pa bilo dosedaj v najlepšem redu opravljeno. Vse to sem napisal tudi po volji našega strokovno organiziranega članstva, ki je že sito teh strokovnim organizacijam škodljivih sumničenj in napadov. Apeliram pa na vse one, ki jim kaj ne ugaja, da se spravijo na delo in naj organizirajo pri nas še ne organizirano delavstvo. In potem, ko bo moč združena, naj poskušajo kaj napraviti za proletarijat! Vedite pa, da blatiti in kritizirati je prav lahko, ali neorganizirane in razbite nazaj v organizacijo spravljati, pa najtežje. Če ste res socialisti, je sveta vaša dolžnost, da se tudi držite izreka K. Marksa: Proletarci vsega sveta, združite se!

Tajn. str. org. rudarjev, podr. v Zabukovici:

Fr. Judec.

Na resolucijo iz Hrastnika pripomnimo tole: Velenjčani so sklenili popolnoma drugače, svoje resolucije tudi niso dali podpisati samo od predsednika, ampak od vseh članov odbora. Sicer bodo pa zavedni člani to resolucijo razumeli enako, kakor če bi g. Dražil kot ravnatelj Kons. društva za Slov. dal izjavo: 1. Kons. društvo za Slov. ni v rokah Antona Kristana. 2. Pri Kons. društvu odločuje načelstvo izvoljeno na obč. zboru, ne pa A. Kristan. 3. Konstatira se, da ni Urbančeva nikdar delala proti interesom Kons. društva za Slov. — Če bi nezavedni tako izjavo čitali, bi rekli, da je dobra in resnična. Če bi jo pa čitali zavedni, bi se zamislili in rekli: Res je, da Kristan ni v odboru, res je, da smo izvolili načelstvo, res je, da Urbančeva javno ni nikdar delala proti Kons. društvu. Vendar ta izjava v svoji celoti ni resnična, ker ves zavedni proletarijat ve, da se vodi Kons. društvo po Kristanovi volji in tudi sicer nam je znano marsikaj, zlasti, kar nam je povedalo revizijsko poročilo. Delavci, zamislite se in ne pošiljajte v javnost — praznih resolucij!

Važnejša je pa izjava s. Judeca. Njegov nastop bi bil pravilen, če bi naš list kdaj pisal, naj člani Unije nehajo plačevati svoje prispevke, naj izstopijo itd. „Naprej“ je pa le zahteval, naj se člani Unije bolj brigajo za svojo organizacijo, da bo bolj napredovala in postala zmožna, organizirati tudi tiste, ki zdaj zaradi Kristana, Čobala in drugih podobnih „socialistov“ ne marajo vstopiti. Kako je mogoče imeti v strokovnih zadevah drugačno pamet nego v političnih? Kako moreš politično sodelovati z Naprejci, strokovno pa s Kristanovci? Ali je razredni boj tukaj drugačen nego tam? — Arh je pred leti zgubil svoj kruh v Storah. Ali ima zato kak poseben patent na zaupanje, čeprav sodeluje s Čobalom, o katerem vsi veste, kam vas vleče? Koliko rudarjev je zgubilo svoj kruh, pa niso bili sprejeti v službo niti jih niste poverili s takim patentiranim zaupanjem! Pomislite na železničarje in druge mučenike! Trpljenje samo na sebi še ne da nobene pravice na zaupanje. Le pomislite, koliko preganjanja je pretrpel „Naprej“, odkar se je izvil in Kristanovih rok. Ali bi mu zaradi tega „mučenitva“ dovolili, da bi zdaj pisal neumnosti? Še tega mu ne odpustite, da je majhen čeprav bi že morali vedeti, da se velikost proletariatske ideje ne meri na metre, kakor se moč organizacij ne meri po številu, ampak po zavednosti njenih članov. Naše politične organizacije ne rastejo zato, ker so velike, ampak zato, ker imajo prav; Kons. društvo in Strokovna komisija pa ne nazadujeta zato, ker imata malo članov, ampak zato, ker delavstvo ne mara več Kristanove kapitalistične smeri.

Razmerje med strokovnimi in političnimi organizacijami mora biti določeno po idejah, ne po osebah ali po formalnostih. Razredni boj mora biti tu in tam enak. Strokovne organizacije združujejo samo delavstvo ene stroke, politične pa delavstvo vseh strok. Strokovne se s politiko ne bavijo, politične pa. Politika obsega vse človeško delovanje in torej tudi delovanje vseh strok delavstva, pa se dajo vendar še nekateri sodrugl zapeljati v zmoto in prepovedovati političnim strankam kritiko stro-

kovnega gibanja. Vse organizacije homo kritizirali, zlasti pa tiste, ki stoje na stališču razrednega boja in ki morajo torej vedeti, da brez politične moči proletarijat ne bo nikdar zmagal [poglej v socialistični program] Sicer pa je zadeva še vse drugačna! Strokovne organizacije, ki bi se s politiko res ne smele baviti, se ne le postavljajo odločno proti naši politični organizaciji, ampak so skupno s Kons. društvom edina zaslonba Korunove stranke, ki bi je drugače sploh ne bilo! Še več! Iz teh organizacij izhaja največ ostudnega in demagoškega napadanja proti naši stranki in njenemu „Napreju“, mi pa da bi ne imeli pravice proti tem napadom se braniti? Arh sicer ni tako navaren, da bi morali o njem posebno govoriti, če pa že gre za njegovo osebo, potem prepovejte njemu, naj neha delati Čobalovo in Kristanovo politiko, naj neha delati proti „Napreju“, naj neha zagovarjati enolno fronto z nasprotniki delavstva itd., — pa bo imel mir od političarjev, ki imajo pravico kritizirati vse in tudi njega. Saj še božje namestnike kritiziramo! Načelo javnosti velja za vse in na vse strani. Razsodnim v izobrazbo in napredek, nezavednim v izpodtiko, demagogom pa v strah.

STANJE STROK. ORGANIZIRANIH ČLANOV V POSAMEZNIH PODR. MARIBORSKEGA OKROŽJA.

	1. I. 22.	31. XII. 22.
Grafični	98	105
Lesni Maribor	135	170
Peki	113	105
Pivov. in klet. Maribor	176	39
Kovinarji Muta	168	172
„ Sv. Lovrenc	42	6
Kemični Maribor	114	87
Kovinarji Tezno	118	322
Kemični Sladki vrh	108	132
„ Ruše	260	321
Stavbinski Maribor	83	100
Krojači	59	142
Čevljarji	52	38
Usnjarji	249	118
„ Ptuj	370	149
„ Ljutomer	30	29
Špedicijski Maribor	61	35
Trgovski	128	176
Živilski Rače	37	38
Peki Ptuj	16	18
Železničarji I. kuril. Marib.	181	229
„ II. gl. kol.	173	107
„ III. delav.	775	547
Slikarji, Maribor	28	—
Lesni del., Slov. Bistrica	49	36
Mlinarji Maribor	102	36
Kamnoseki Ribnica	53	—
Kovinarji Fala	48	56
	3826	3313

za 513 manj.

V letu 1922. je bilo shodov strok. org. v okrožju mariborske Strok. komisije:

1. Živilska stroka: Podr. pekovi v Mariboru 18, peki v Ptuj 5, pivovarniški in kletarski del. 13, špedicijski 16, mlinarji 9, živilski del. v Račjem 6, skupaj 67.
 2. Kemična stroka: Sladki vrh 7, v Mariboru 11, v Rušah 6, in v Čeršaku 1, skupaj 25.
 3. Usnarska stroka: v Mariboru usnjarji 17, v Ptuj 15, čevljarji v Mariboru 13, skupaj 45.
 4. Lesna stroka: v Mariboru 10, v Slov. Bistrici 6, v Ptuj 1, v Kozmincah 1, v Slovenjgradcu 1, skupaj 19.
 5. Kovinarska stroka: na Teznu 13, v Mariboru 16, na Fali 6, na Muti 4, v Sv. Lovrencu na Pohorju 5, v Guštanju 1, skupaj 45.
 6. Oblačilna stroka: Krojači v Mariboru 12, izdelava perila 2 in pri Jug. Lloyd v Mariboru 6, skupaj 20.
 7. Stavbinska stroka: Stavbinci 8, slikarji in pleskarji 4, oboje v Mariboru, v Lajtesperku 3, na Račjem 1 in v Ribnici na Pohorju 1, skupaj 17.
 8. Železničarji: I. 6, II. 7, in III. skupina 6, skupaj 19.
 9. Trgovski nastavljenici: 9 shodov v Mariboru.
- Vse stroke v letu 1922 skupaj 266 in pa še 5 protestnih shodov.
- Strokovna komisija v Mariboru je imela 37 rednih sej.

Delavci!

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

inseratno politiko

delajo trgovci. Trgovci so bolj navezani na vas nego vi nanje!

Čitajte naš tisk!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

14. VI Tiskarna bratov Rumpret v Krškem 1200

Manufakturna trgovina

Fr. Urch, Celje.

NA DROBNO. NA DEBELO.

Vse potrebščine za krojače in šivilje, kakor tudi posteljno perje in puh. žima ter morska trava po najnižjih cenah.

FRANC URCH, Glavni trg.

Delavci, pozor!

Moške obleke, elegantne in poceni, dobite — dokler traja zaloga — po najnižjih cenah od 425 Din dalje. Delavske hlače od 70 Din dalje. Naročila se izvršujejo točno in brzo po povzetju.

Ostroški i Kobežčak, Zagreb,

Petrinjska ul. 55.

ZA BIRMO nudi ure, zlatino in srebrnino najceneje v veliki izbiri

IVAN PAKIŽ, Ljubljana, Stari trg št. 20.

Kosta Vukašinović

palača Ljublj. kredit. banke

Priporoča veliko izbiro modernih moških ženskih in otroških

čevljev

Samoprodaja tovarne „Petovica“, „F. Z.“, „Popper“, „Tiptop“

Delavski čevlji po 125 Din.

Glede kakovosti in finosti ima blago svetoven sloves. Cene strogo solidne! Postrežba točna.

POZOR!

Pleskarstvo, slikarstvo, črkoslikarstvo in vsa dela spadajoča v to stroko izvršujejo po najnižjih cenah in solidno. Prevzameva tudi dela na deželi. Za mnogobrojna naročila se priporočata slavn. občinstvu

Petek in I. Langof

Moste pri Ljubljani — Društvena ulica 43.

Blago za obleke

in perilo, izgotovljene obleke za moške in ženske in otroke, kakor sploh vso manufakturno blago se dobi najboljše in najceneje pri

I. N. Šoštarč, Maribor

Aleksandrova cesta 13.

Ustanovljeno 1852.

Poljanska cesta 8. TEOD. KORN, LJUBLJANA Poljanska cesta 8. (preje Henrik Korn.)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Napeljava strelvodov. Kopališke in klosetne naprave. — Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

priporoča svoje bogato zalogo:

Pisalnih strojev „Adler“ in „Urania“.

Šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Voznih koles

Styria - Dürrkop - Orožno kolo (Waffenrad).

Ceniki zastoj in franko.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD

Stereotipija

Litografija